

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/46/2019
Identifikačné číslo spisu: 4114010930
Dátum vydania rozhodnutia: 07.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ivetta Macejková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4114010930.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Ivety Macejkovej, PhD., LL.M. a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Martina Bargela na neverejnom zasadnutí konanom 7. apríla 2020 v Bratislave, v trestnej veci obvineného X. I. pre zločin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona, o dovolaní U. Y., sestry obvineného X. I. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To/76/2018 z 5. decembra 2018, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 1T/85/2014 z 12. júna 2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku dovolanie U. Y., sestry obvineného X. I. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 1T/85/2014 z 12. júna 2018, bol obvinený X. I. v bodoch 1/ až 3/ rozsudku uznaný za vinného zo spáchania zločinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona na skutkovom základe, že

v bode 1/

v presne nezistený deň začiatkom mesiaca marec 2013 na presne nezistenom mieste sprostredkoval X. I. O. I. vybavenie úveru v spoločnosti Z. L., s.r.o., Praha, za vopred dohodnutú odplatu - polovicu z vybaveného úveru O. I., zároveň zabezpečil pracovnú zmluvu na meno O. I. uzatvorenú so zamestnávateľom S., s.r.o., so sídlom G.W., výplatné pásky, ako aj nájomnú zmluvu k ubytovaniu v Českej republike, s vedomím, že tieto doklady sú len fiktívne, pričom tieto doklady po predchádzajúcej vzájomnej dohode predložil O. I. dňa 5. marca 2013 v Českej republike v Zlíne, v ubytovni Z., Q. X. XXXX, pri uzatváraní zmluvy o pôžičke so spoločnosťou Z. L., s.r.o., na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 20.000,- Kč a ktorou sa zaviazal k úhrade 59 týždenných splátok vo výške 490,- Kč a poslednej splátky vo výške 467,- Kč, následne po podpise zmluvy prevzal O. I. finančnú hotovosť vo výške 16.000,- Kč, ktoré si podľa dohody rozdelil s X. I. a doposiaľ spoločnosti Z. L., s.r.o. neuhradil žiadnu splátku, čím spoločnosti Z. L., s.r.o., Praha, spôsobili škodu vo výške 29.377,- Kč, t. j. 1.146,24 €,

v bode 2/

v presne nezistený deň začiatkom mesiaca marec 2013 na presne nezistenom mieste sprostredkoval X. I. O. D. vybavenie úveru v spoločnosti Z. L., s.r.o., Praha, za vopred dohodnutú odplatu - polovicu z vybaveného úveru O. D., zároveň zabezpečil pracovnú zmluvu na meno O. D. uzatvorenú so zamestnávateľom S., s.r.o., so sídlom G.W., výplatné pásky ako aj nájomnú zmluvu k ubytovaniu v Českej republike, s vedomím, že tieto doklady sú len fiktívne, pričom tieto doklady po predchádzajúcej vzájomnej dohode predložil O. D. dňa 5. marca 2013 v Českej republike v Zlíne, na ubytovni Z., Q. X. XXXX, pri uzatváraní zmluvy o pôžičke so spoločnosťou Z. L., s.r.o., na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 20.000,- Kč a ktorou sa zaviazal k úhrade 59 týždenných splátok vo výške 613,- Kč a poslednej splátky vo výške 554,- Kč, následne po podpise zmluvy prevzal O. D. finančnú hotovosť vo výške 16.000,- Kč, ktoré si podľa dohody rozdelil s X. I. a doposiaľ spoločnosti Z. L., s.r.o., neuhradil žiadnu splátku, čím spoločnosti Z. L., s.r.o. Praha, spôsobili škodu vo výške 36.721,- Kč, t. j. 1.432,79 €,

v bode 3/

v presne nezistený deň začiatkom mesiaca marec 2013 na presne nezistenom mieste sprostredkoval X. I. A. S. vybavenie úveru v spoločnosti Z. L., s.r.o., Praha, za vopred dohodnutú odplatu 3.000,- Kč, zároveň zabezpečil pracovnú zmluvu na meno A. S. uzatvorenú so zamestnávateľom S., s.r.o., so sídlom G.W., výplatné pásky ako aj nájomnú zmluvu k ubytovaniu v Českej republike s vedomím, že tieto doklady sú len fiktívne, pričom tieto doklady po predchádzajúcej vzájomnej dohode predložil A. S. dňa 7. marca 2013 v Českej republike v Zlíne, na G. B., Q. X. XXXX, pri uzatváraní zmluvy o pôžičke so spoločnosťou Z. L., s.r.o., na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 15.000,- Kč a ktorou sa zaviazal k úhrade 59 týždenných splátok vo výške 460,- Kč a poslednej splátky vo výške 401,- Kč, následne po podpise zmluvy prevzal A. S. finančnú hotovosť vo výške 15.000,- Kč, ktoré si podľa dohody rozdelil s X. I. a doposiaľ spoločnosti Z. L., s.r.o., neuhradil žiadnu splátku, čím spoločnosti Z. L., s.r.o. Praha, spôsobili škodu vo výške 27.541,- Kč, t. j. 1.079,62 €.

Za to bol obvinenému X. I. podľa § 222 ods. 3 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky, výkon ktorého bol obvinenému podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, § 51 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona podmienene odložený s probačným dohľadom a skúšobnou dobou 4 (štyri) roky. Podľa § 51 ods. 3 písm. c) Trestného zákona súd uložil obvinenému obmedzenie spočívajúce v zákaze stretávania sa s osobami, ktoré majú na obvineného negatívny vplyv a so spolupáchateľmi, podľa § 51 ods. 4 Trestného zákona povinnosť spočívajúcu v príkaze zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo sa preukázateľne uchádzať o zamestnanie a podľa § 51 ods. 5 Trestného zákona povinnosť strpieť nad sebou kontrolu vykonávanú probačným a mediačným úradníkom a plniť jeho pokyny. Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku poškodeného Z. L., s.r.o., A. E. XX, I., s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Krajský súd v Nitre rozsudkom, sp. zn. 2To/76/2018 z 5. decembra 2018, na podklade odvolania prokurátora zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku rozsudok okresného súdu vo výroku o treste obvineného X. I. a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku uložil obvinenému X. I. podľa § 222 ods. 3 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky, na výkon ktorého bol obvinený podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Proti označenému rozsudku Krajského súdu v Nitre v spojení s rozsudkom Okresného súdu Nitra podala U. Y., sestra obvineného X. I. prostredníctvom JUDr. Jaroslava Šášika, advokáta v Bratislave dovolanie z dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom a podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a teda, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku rozsudkom vyslovil porušenie zákona v neprospech obvineného X. I. z dôvodu podľa § 371 ods. 1

písm. g), písm. i) Trestného poriadku a aby ďalej podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnutý rozsudok okresného aj krajského súdu vo vzťahu k obvinenému X. I. zrušil a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku uviedla, že k obvineniu a následnému odsúdeniu X. I. došlo bez toho, aby bolo začaté trestné stíhanie podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku. V konaní chýba zákonné rozhodnutie o začatí trestného stíhania. Je vylúčené, aby takéto procesné pochybenie bolo možné zhojiť spôsobom, že prokurátor uvedie v podanej obžalobe aj skutky, pre ktoré nebolo začaté trestné stíhanie podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku. Boli preto porušené ustanovenia § 2 ods. 1, § 199 ods. 1, ods. 3, ods. 4, § 278 ods. 1 Trestného poriadku. Orgány činné v trestnom konaní postupovali v prípade ostatných troch obvinených rovnakým spôsobom, pričom ohľadne každého z nich rozhodli jedným spoločným uznesením o začatí trestného stíhania a súčasne aj o vznesení obvinenia z prečinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona. Z týchto uznesení o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia zároveň nevyplýva, že niektorý zo skutkov by napĺňal zákonné znaky zločinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Pokiaľ by niektoré z týchto rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní mali mať účinky začatia trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku aj na skutky týkajúce sa obvineného X. I., pre ktoré bol tento obžalovaný a tiež právoplatne odsúdený, museli by tam byť tieto podstatné skutkové okolnosti uvedené a vyjadrovať nielen konanie viacerých osôb, ale aj skutočnosti odôvodňujúce naplnenie zákonných znakov zločinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Orgány činné v trestnom konaní namiesto toho, aby začali trestné stíhanie podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku pre zločin úverového podvodu a X. I. z tohto zločinu riadne obvinili, tomuto oznámili zmenu právnej kvalifikácie všetkých troch skutkov. Vo vzťahu ku skutkom, za ktoré bol obvinený odsúdený, nebolo nikdy začaté trestné stíhanie pre zločin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Až do momentu posúdenia skutkov obvineného X. I. ako zločinu úverového podvodu nevykonával úkony trestného konania ten, kto ich podľa zákona vykonávať mohol a mal, teda poverený príslušník Policajného zboru podľa § 202 ods. 2 Trestného poriadku. Dňa 14. januára 2014 obvinený vypovedal v trestných veciach ostatných obvinených ako svedok a bol s nimi v tomto postavení aj konfrontovaný, hoci sa v skutočnosti nachádzal už aj v postavení obvineného, čím došlo k porušeniu garancií vyplývajúcich z článku 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach, článku 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, § 2 ods. 1 Trestného poriadku. Z uvedeného potom vyplýva, že podkladom pre rozhodnutie o vine následne boli dôkazy, ktoré neboli získané zákonným spôsobom.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku uviedla, že súdy skutky právne kvalifikovali ako pokračujúci zločin úverového podvodu namiesto pokračujúceho prečinu úverového podvodu. Dôvodom zmeny právnej kvalifikácie skutku sa stala celková výška úrokov. Takýto postup bol neodôvodnený. Peňažné úroky nie sú súčasťou skutočnej škody, pričom pokiaľ je výška škody znakom skutkovej podstaty trestného činu, na ďalšie škodlivé následky, ktoré predstavujú aj uplatňované peňažné úroky, nemožno pri právnej kvalifikácii skutku prihliadať. Došlo k nesprávnej aplikácii konkrétnych hmotnoprávných ustanovení § 124, § 126 ods. 1, § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Nitra vo vyjadrení k dovolaniu sestry obvineného z 12. júna 2019 navrhla dovolanie podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietnuť. V danej veci bolo tromi samostatnými uzneseniami vyšetrovateľa podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie a súčasne podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie jednotlivým obvineným pre skutky právne kvalifikované ako prečin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona. Z výpovedi obvinených následne vyplynulo, že na danom skutku participovala aj osoba X. I. ako spolupáchateľa a nebolo potrebné opätovne začínať trestné stíhanie, nakoľko trestné stíhanie sa začína pre skutok zahŕňajúci konanie a následok. Doplnenie skutku o skutkové okolnosti spočívajúce v konkrétnej účasti X. I. ešte neznamená, že už ide o nový skutok, pre ktorý je potrebné opätovne začať trestné stíhanie podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku. Vyšetrovateľ dňa 14. januára 2014 vypočul

najskôr X. I. v procesnom postavení svedka v každej z trestných vecí, pričom následne na základe vykonaných dôkazov vyšetrovateľ vznesol obvinenie X. I. ako spolupáchateľovi samostatne v každej z trestných vecí pre prečiny úverového podvodu spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona k § 222 ods. 1 Trestného zákona. Následne existoval dôvod na spojenie vecí na spoločné konanie podľa § 21 ods. 3 Trestného poriadku s poukazom na § 18 ods. 1 Trestného poriadku, a preto vyšetrovateľ uznesením spojil trestné veci na spoločné konanie a následne vyšetrovateľ v ten istý deň 14. januára 2014 vypočul k jednotlivým skutkom X. I. v procesnom postavení obvineného. Skutki boli zároveň správne právne kvalifikované ako pokračovací zločin úverového podvodu spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona k § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na výšku spôsobenej škody.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne a obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) za splnenia podmienky podľa § 372 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku, avšak dospel k záveru, že predmetné dovolanie bolo podané neoprávnenou osobou.

Podľa § 369 ods. 5 prvá veta Trestného poriadku v prospech obvineného, s jeho výslovným písomným súhlasom, môže dovolanie podať aj príbuzný obvineného v priamom pokolení, jeho súrodenec, osvojiteľ, osvojenec, manžel alebo druh.

V zmysle vyššie uvedeného zákonného ustanovenia je zrejmé, že osoby oprávnené podať v prospech obvineného dovolanie môžu tak urobiť len s výslovným písomným súhlasom obvineného. V prípade, ak takýto súhlas absentuje, nemožno takúto osobu považovať za osobu oprávnenú na podanie dovolania.

Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 6. augusta 2019 bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložené dovolanie U. Y. v trestnej veci obvineného X. I., proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To/76/2018 z 5. decembra 2018, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 1T/85/2014 z 12. júna 2018.

Najvyšší súd Slovenskej republiky následne lustráciou v registri obyvateľov Slovenskej republiky zistil, že U. Y. je sestra obvineného X. I., čím spadá do okruhu osôb oprávnených podať dovolanie v prospech obvineného s výslovným písomným súhlasom obvineného (§ 369 ods. 5 prvá veta Trestného poriadku), avšak výslovný písomný súhlas obvineného v obsahu spisu absentoval.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto vyzval obvineného a zároveň U. Y. prostredníctvom JUDr. Jaroslava Šášika, advokáta v Bratislave, ktorého splnomocnila pre konanie o dovolaní, na doloženie písomného súhlasu obvineného X. I. na podanie dovolania sestrou obvineného. Obvinený a ani jeho sestra na výzvu Najvyššieho súdu z 24. februára 2020 nereagovali (výzva doručená advokátovi U. Y. 11. marca 2020 a obvinený si ju prevzal prostredníctvom splnomocnenca).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že dovolanie U. Y., sestry obvineného X. I. je podané neoprávnenou osobou pre nesplnenie základnej podmienky uvedenej v ustanovení § 369 ods. 5 Trestného poriadku, a preto podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí dovolanie U. Y. odmietol ako podané neoprávnenou osobou.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu o dovolaní opravný prostriedok nie je prípustný.